UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones magistri Nicolai deniise sacre pagine professoris

De Tempore Hyemales

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Feria. iiii. post. iii. d[omi]nica[m] Adue[n]t[us].

urn:nbn:de:hbz:466:1-30599

Visual Library

impiorū peribit.

PRo tertio. Audiſtis. ꝛc. Etſi ſola eſſet ibi iudicis teſtificatio nihilominus terribile eſt ibi cōparere. Nam ſicut habet. xxij. diſ. Erubeſcāt. Et. ij. q. v. Conſuluiſti. Secretoꝝ de⁹ iudex eſt ꝛ cognitoꝛ. Et ſicut hr̄. C. de iureiu. l. iuſiurandi. ipſi dn̄i hn̄t vltorē. Pone caſum. Aliq̇s in preſentia regis nō tn̄ aduertēs regis preſentiā grauiter eū iniuriauit ꝛ pactū fecit cū aduerſario de regis ꝓditiōe quo facto aduertit regē p̄ſentē eſſe: qui ſtatim eū cōpellit corā eo cōparere in iudicio. O q̄ȝ erubeſcit ꝛc. Expone. Et nota qm̄ oīa facimus in dei pn̄tia. Prouer. xv. In omi loco oculi dn̄i cōtemplant̄ bonos ꝛ malos.

Feria. iiij. poſt. iij. dn̄icam Aduēt⁹.

ABiiciamus ꝛc. Aue grā plena dn̄s tecū bn̄dicta tu in mulieribus. Luc. j. ꝛ in euangelio hodierno. Abijciamus ꝛc. vt digni ſim⁹ ſalutatio[illegible] offerre ſacre virgini. In qua ſunt tria ſingularia eius ꝑuilegia cōtemplāda. Primū eſt gratioſe ꝑfectōis plenitudo. Aue grā plena. Hiero. Ceteris ꝑ partes: ſȝ in maria ſe totā infudit grē plenitudo. Scōm ē ḡlioſe ſociatiōis claritudo. Dn̄s tecum. Ber. Dn̄s tecū: nō tm̄ dn̄s filius quē cōcipis: ſȝ ꝛ dn̄s pr̄ q̇ genuit eū quē cōcipis: ꝛ dn̄s ſpūſſctūs ꝑ cui⁹ operationē cōcipis. Tertiū eſt fructuoſe p̄electiōis celſitudo: bn̄dicta tu. ꝛc. i. ſm Aug. i. plus q̄ȝ oēs mulieres q̄ v[illegible]am ꝛ viris ꝛ mulierib⁹ impetraſti.

Abijciamus. ꝛc.

PRo p̄mo. An iſta ſit admittēda. Deus factus eſt homo. Q, nō. Hec eſt falſa. De⁹ eſt mutat⁹: ſȝ factio ē mutatio: igit̄. Cōtra. Ioā. j. Verbū caro factū eſt. Ubi dr̄ Aug. q̄ ſtat ibi caro nō ꝑ pte: ſȝ ꝑ toto hoīe. Rn̄det. boñ. in. iij. diſ. vij. Predicta locutio multipliciter eſt diſtinguenda ex eo q̄ illud participiū fact⁹ pōt ponere rem ſuā ſupra totū vel circa alterȝ extremū abſolute: vel circa vnū extremū in cōparatione ad alterū. Primo modo vera eſt locutio. Et eſt ſenſus. Deus factus eſt hō. i. factū ē vt de⁹ eſſȝ hō. Scōo mō etiā v̄a eſt. Et eſt ſenſus. De⁹ fact⁹ eſt hō. i. de⁹ ē hō. q̄ quidē fact⁹ ē ſine ꝓduct⁹. Tertio mō etiā eſt v̄a. Et ē ſenſus. Deus fact⁹ ē hō. i. de⁹ fecit ſeipſum hoiem per hūanitatis aſſumptionē ſicut homo facit ſeipm doctū ꝑ doctrine adquiſitionē. Et iſte ſenſus eſt ſm locutionis ꝓprietatē. Dicit aūt ſcō. q̄ illa locutio eſt ſimpliciť vera Deus fact⁹ eſt homo: qꝛ factio qn̄ ponit̄ ſcōm adiacēs dicit factionē ſimpliciť: qn̄ autem p̄dicatur tertio adiacens: dicit factione ſm illud qd̄ ſpecificat̄: ſicut dr̄ de eſſe qn̄ eſt ſcōo adiacēs vel tertio. Deus aūt ꝑ actionē alicuius facilitatis eſt homo ꝛ prius non fuit homo: ergo fact⁹ eſt hō. Hec ex ſco. Pro fundamēto. Libēti animo debem⁹ loq̄ de incarnatiōis myſterio. Terenti⁹ q̄ppe dicit. Qd̄ nihil refert ꝓcontari deſinas. Sȝ h̄ locū nō habȝ in ꝓpoſito. Nā in cōtēplatiōe myſterij huius fūdatur noſtra ſpes ꝑueniēdi ad deū. Señ. ad lu. Miraris homines ad deum ire: de⁹ ad hoies venit. Sed querit̄ An ſic venerit vt vere dicat̄: de⁹ factus ē hō. Dic rn̄. vt ſup̄. Ex q̄ cōclude inexplicabilem in nos dei beniuolentiam. qm̄ vt ait Aug⁹. Ad hoc deus factus eſt hō: vt hō fieret deus. O miſeri pctōres qui vos tāto bono facitis indignos: inuidi: detractores ꝛc. Sed queris. pōt fieri hō diuinus per deitatis participationē. Attende. Sicut ſpeculū mūdū ꝛ purū verſus ſolē conuerſum recipit in ſe q̄ſi ſpeciē ſolis: ſic hō purus ad deū per ſcm̄ deſideriū cōuerſus participationem in ſe recipit diuinitatis.

Figura. Cū btā virgo corporaliť cōcepit filiū dei in vtero: erat in galilea in nazareth. Spūalr̄ vterus virginis marie ſignat puritatē anime. Et galilea interp̄tatur tranſmigratio: ꝛ nazareth interp̄tatur flos. Galilea igitur ſignat trāſmigrationē a vicijs. Nazareth vero florē boni deſiderij. Aīa igitur ſic in ſe diſpoſita cōcipit deū ꝛ particeps diuinitatis efficit̄. ij. pe. j. Maxima ꝛ p̄cioſa nobis promiſſa donauit vt per hoc efficiamini diuine cōſortes nature.

PRo ſecūdo. Sy[illegible]ra ꝛc. Hic de tertia q̄ eſt reuelatio exprobratiue abu

ſionis q̄z.ſcz diuina q̄bus abuſi ſūt pecca
tores accuſabūt eos. Erit autē hec accu-
ſatio ſiue exprobratio triplex.

¶ Prima eſt diuine ſcripture.
¶ Secūda eſt angelice cure.
¶ Tertia eſt vniuerſe creature.

¶ Prima igit̄ ꝛc̄. Scripturā em̄ ſacraꝫ iō
dedit deꝰ vt per eā hoīes diſcerent q̄d agē
dū quid fugiendū q̄d timēdū ꝛ q̄d ſperan
dū. Jō dicebat dn̄s iudeis. Joā. v. Eſt q̄
vos accuſat moyſes. i. lex moyſi q̄ accuſa-
bit impios q̄ eam audire ꝛ exequi cōtem
pſerūt. Jō dr̄ Ja. ij. Sic loq̄mini ꝛ ſic fa-
cite q̄ſi ꝑm legē libertatis incipiētes iudi
cari. De q̄libet igit̄ reprobo dici poterit
illud. Jo. xix. Scd̄m legē dꝫ mori. ¶ Se-
cūda ē exprobratio angelice cure. Accuſa
būt em̄ angeli eos q̄ ſub cura ſua ac cuſto-
dia peccauerūt q̄ ſcꝫ coꝝ monitiōes ſalu-
tares ꝯtēpſerūt. Vn̄ orig. Vnuſq̄ſq3 an-
geloꝝ in extremo iudicio aderit ꝓducens
illos q̄bꝰ ꝑfuit. Qui aūt tradidit eis ani-
mas cuſtodiēdas ratiōnē ab eis exquiret
de hmōi cuſtodia. Cū aūt nō mentiantur
nec ſibi iputare debeāt culpā alienā: dictu
ri ſūt ꝙ nō fuit culpa ſua ſꝫ aīaꝝ obedire
nolētiū. Sicut nō ē culpa medici q̄ nihil
omittit de neceſſarijs ſi nō curat infirmū
nō obedientē. Vn̄ vox illa Hieremie. v
Curauimꝰ babylonē ꝛ nō eſt curata. Dici-
tur eſſe angeloꝝ quaſi dicentiū. Fecimus
qd̓ noſtra intere… cura circa babylonē
vt curaret̄ ſꝫ culpa ſua fuit ꝙ nō eſt curata

¶ Tertia eſt accuſatio vniuerſe creature.
Greg. Si q̄ris q̄s te accuſet: dico ꝙ totꝰ
mūdus. Vn̄ deute. xxxij: Jnuocabo celūꝫ
ꝛ terrā ꝯtra vos. i. oēs creaturas q̄ ſūt in
celo ꝛ in terra. Et iob. xx. Reuelabūt celi
iniq̄tatē eiꝰ ſcꝫ impij ꝛ terra aduerſus eūꝫ
ꝯſurget. Cū em̄ deꝰ oēs creaturas fecerit
ad hoīs vtilitatē ꝛ oēs deo obedierint ſer
uiendo homini: ipſe ꝓo fuit inobediēs crea
tori ſuo. Jō eū accuſabūt. Clamabit em̄
celū ſuo mō. O deus oꝑs. Ego hoī mini-
ſtraui cū planetis meis ꝛ aſtris: influēdo
ſup terrā ꝛ alia faciendo q̄cq̄d mihi iuſſiſti
ipſe vero tibi rebellis fuit: ḡ vindica iuſtiſ
ſime iudex. Clamabunt ſol luna ꝛ ſtelle.
Sūme deus dedimus peccatoribꝫ lucem
vt tuū impleremus imperiū. Jlli vero te
cōtēpſerūt. ḡ fac vindictā. Clamabit ſuo
mō aer: clamabit ignis: clamabit aq̄: cla-
mabit terra: clamabūt ſpecialiter ea quo-
rū ſpecialem vſum habuit ꝛ poſſeſſionē.
Abac. ij. Lapis de pariete clamabit. Jō
Jacob. v. Agite nūc diuites plorate vlu-
lantes in miſerijs que ſupuenient vobis:
diuitie veſtre putrefacte ſunt: ꝛ veſtimen
ta veſtra a tineis comeſta ſunt. Aurum ꝛ
argentū veſtrū eruginauit ꝛ erugo eoruꝫ
in teſtimoniū vobis erit ꝛc̄. Tot igitur ꝛ
tantis teſtibus multiplicatis contra im-
pios quid reſpondere poterit peccator.
Certe poterit dicere illō Job. x. Jnſtau
ras teſtes tuos ꝯtra me. Vn̄ hugo d̓ ſctō
victore. Jn illa die vltiōis nihil erit qd̓ re
ſpondere poſſit homo peccator: vbi celū
ꝛ terra ſol ꝛ luna dies ꝛ noctes totus mū-
dus ſtabūt aduerſus impios. Huiuſce-
modi ꝯſideratio multū eſſet neceſſaria in
duratis ad emolliendū corda. Exempluꝫ
legit̄ in vi. pa. Quidā interrogauit ſeneꝫ.
Vn̄ abba mihi hoc cor mundū durum et
non timet deū ꝛ quomō timebo. Dicit ſe
nex. Puto ꝙ ſi homo in corde ſuo teneat
increpationē poſſidebit timorē. Dicit ille
frater. Quid eſt increpatio pater. Dicit ei
ſenex. Vt in omni re increpet homo ani-
mā ſuam: ꝛ cogitet ꝙ neceſſario oportet
ipſam deo occurrere ꝛ increpationē dei et
oīm ſctōꝝ imo ꝛ totius mundi ſuſtinere.
O q̄z areſtati tunc erunt reprobi. Nō po-
terunt negare: non excuſare: non appella-
re: non fugere: non impetrare veniam: nō
habere refugium. O flebilis eorū condi-
tio. Non valebunt preces: non clamores:
non gemitus: non amici: non q̄cquid aliud
Anſ. in meditationibus. et Gregoriꝰ. Fe-
re per eadem verba in homel̓. Erunt vn-
diq3 anguſtie reproborū vie. Superiꝰ erit
iudex iratus. inferius patens horrendum
chaos inferni. A dextris peccata accuſan
tia. A ſiniſtris infinita demonia ad ſup-
plicium trahentia. intus conſcientia vrēs
exterius mundus ardens. Tunc vix iu-
ſtus ſaluabitur: Miſer ergo peccator ſic
vndiq3 deprehenſus. in quam partē ſe re-
cipiet Latere erit impoſſibile. apparere in
tolerabile.

PRo tertio. Audiſtis. ꝛc̄. O miſeri
peccatores. Tam multipliciter con-